

ED MAKDONALD

CRNO
KRILO

Prevela
Eli Gilić

■ Laguna ■

Naslov originala

Ed McDonald

BLACKWING

Copyright © Ed McDonald, 2017

Translation copyright © 2018 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kupovinom knjige sa FSC oznakom pomažete razvoj projekta
odgovornog korišćenja šumskih resursa širom sveta.

NC-COC-016937, NC-CW-016937, FSC-C007782

© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

CRNO
KRILO

Prvo poglavlje

Neko ih je upozorio da dolazimo. Pristalice nisu ostavile ništa u praznom stanu osim nekoliko knjiga zabranjenih pesama. Polupojeden obrok, ispražnjene fioke. Brzo su sakupili ono malo što su mogli da ponesu i pobjegli u Jad na istoku. Dok sam još nosio uniformu, maršal mi je rekao da samo tri vrste ljudi dobrovoljno ulaze u Jad: očajni, glupi i pohlepni. Pristalice su bile veoma očajne. Okupio sam desetak glupih i pohlepnih ljudi pa pošao da ih ubijem.

Otišli smo iz Valengrada jednog poslepodneva koje je smrdelo na odvode, kajanje i kraj još jednog ružnog leta. Novac nije opravdanje za opasnost, ali posao mi je da lovim ljude i nisam nameravao da dozvolim plenu da odmakne. Polovina rulje koju sam okupio nikad nije bila u Jadu; samo što se nisu usrali od straha kad smo prošli kroz usku gradsku kapiju. Posle prvog kilometra, počeli su da zapitkuju o gilinzima i dalčerima. Posle drugog kilometra, jedan je zaplakao. Moji veterani su prasnuli u smeh i uverili ga da ćemo se vratiti pre mraka.

Tri dana kasnije, još nismo uhvatili seronje. Niko se više nije smejao.

„Pošli su prema Prašnjavoj jaruzi“, rekao je Tnota. Petljao je s dirkama na astrolabu pa ga podigao da pogleda udaljenost između meseca. „Rekao sam da će to učiniti. Nisam li, kapetane?“

„Muda si rekao.“ Jeste to uradio. Stope u zemlji dokazuju da je bio u pravu.

„Nego šta sam.“ Tnota se široko osmehnuo. Zubi žuti poput slačice isticali su se na licu tamnom poput karamela. „Sećam se. Ušao si u krčmu s papirima i ja sam kazao kako se kladim da su pošli prema Jaruzi. Mislim da zbog toga zaslužujem veći procenat.“

„Čak i da je ovaj posao dovoljno dobro plaćen za dodatni procenat, ipak ga ne bi dobio. A ne plaćaju mnogo“, odgovorio sam.

„Nisam kriv što ja ne biram poslove“, istakao je.

„Ovo je prvi put danas da si u pravu. A sad čuti i osmisli kurs.“

Tnota je podigao stakleno sočivo prema nebu boje stare masnice. Prljavozlatna, nagoveštaji zelene, iscepkana ljubičasta i ružna krvavosmeđa su se stapale, štafelaj s razlivenim tečnostima i popucalim kapilarima. Brojao je na prste pa povukao nevidljivu crtu od jednog meseca do drugog. Pukotine u nebu bile su tihe, samo je šaputanje bežalo između nemirnih oblaka.

Sve u Jadu je slomljeno. Sve je pogrešno. Što pre ubijemo gadove i krenemo natrag na zapad, to bolje.

Jahali smo kroz nasipe prljavštine i peska, između stena, crnih, crvenih i suvljih od soli. Nešto se podiže iz Jada. Sve vreme to osećaš, kao vazduh, ali to nije prijatelj, već neprijatelj. Uvlači se u tebe i prodire u desni dok ne osetiš ukus otrova. Samo sam se nadao da će se ovo brzo završiti.

Trećeg dana smo presekli prema jugu pa produžili istočno preko crnog peska i naišli na ostatke konja kog su ukrali. Šta god da mu je pokidalo noge, pristalice su pametno postupile. Prepustile su konja sudbini i pobegle. To je samo privremeno odlaganje pošto sad ne mogu da nam pobegnu. Video sam olakšanje na svojim ljudima po tome kako su se uspravili na sedlima. Do izlaska sunca ćemo spakovati dve glave u torbu i krenuti natrag prema onome što se smatra civilizacijom pored granice.

Izvadio sam čuturu iz jakne i protresao je. Već sam to radio. Ostala je prazna kao i prethodna tri puta. Pošto je ponestalo brendija, imamo samo pivo za piće, a ni njega nema mnogo. Jad je opasan i za grupe teško naoružanih vojnika. Dovoljno sam nervozan zato što nam dva neobučena, nepripremljena i nenaoružana civila izmiču već tri dana. To je još jedan razlog da ovo završim što brže mogu.

Pesak je ispisao jasan trag. Ispred nas se protezala Prašnja jaruga, uski procep u zemlji. Duboka rana u predelu s pokretnim dinama, kiselim peskom i krtim kamenjem. Hodnik u obliku munje odražavao je jednu poderotinu na nebu, pukotina na zemlji beše kao ogledalo pustošenja na nebesima. Jedna nebeska raspuklina zvonko je i tužno zapevala, a moji ljudi posegoše za amajlijama i kamenčićima za sreću. Najamnici jesu hrabri, ali sujeverniji su od sveštenika na verski praznik. Žele da napuste Jad koliko i ja. Ovde su se unervozili, a živčani vojnici mogu da naprave karambol i od lakog posla. Pristojan čovek bi možda nazvao moju četu koljača vojnicima. Pristojni ljudi su mahom budale.

„Nen, popni se ovamo“, pozvao sam je kad smo se približili padini što se spušta u mrak. Zubi su joj pocrneli kao katran jer je žvakala koru sa smolom, praveći najmrskiji zvuk s ove strane pakla. „Moraš li to da žvaćeš?“

„Sve gospe žvaću koru sa smolom.“ Slegla je ramenima.

„Ako su nekoj vojvotkinji svi zubi truli, to ne znači da moraš da podražavaš njene prijateljice koje joj se ulizuju.“

„Ne možeš da me kriviš zbog mode, kapetane. Moram da izgledam onako kako se očekuje.“

Zašto Nen misli da će joj bilo ko gledati zube s obzirom na to da nema nos – to me zbunjuje koliko i ta moda. Žvać, žvać, žvać. Znam iz iskustva da ništa neću postići ako joj kažem da prestane, baš kao što ne вреди da opominjem Tnotu da ga drži u gaćama.

Ipak sam je prostrelio pogledom.

„Imaš li zadatak za mene, kapetane?“ , upita Nen. Zastala je i pljunula kuglicu crne smole na pesak.

„Sići ćemo. Samo nas dvoje.“

„Samo nas dvoje?“ Drveni nos na njenom licu nije se naborao, ali koža između očiju jeste.

„Samo ih je dvoje, a čak nisu ni naoružani. Misliš li da ne možemo da izađemo na kraj s njima?“

„Ne plašim se njih“, odgovorila je. Pljunula je ostatak crne smole na drugu stranu. „Ko zna šta je tamo. Možda ima skvimova ili dalčera.“

„A možda nađemo veliki ćup sa zlatom. Uostalom, nema dalčera ovako daleko na jugu.“

„A skvimova?“

„Samo se spremi. Silazimo. Potrebne su nam dve neoštećene glave da bi nam platili, a znaš kakvi momci umeju da budu. Ne verujem da se neće zaneti, a sudovi ne plaćaju ako postoji ikakav način da se izvuku. Sećaš li se šta je bilo u Snosku?“

Sad se Nen namrštila.

„Sećam se.“ Snosk je svima ostao u lošem sećanju. Niko ne voli da ostane bez dnevnicе zbog tehničke sitnice. I

dan-danas tvrdim da se lice može prepoznati ako se delovi pravilno sastave.

„Dobro onda. Saberi se i spremi.“

Sjahao sam. Noge su mi utrnule od jahanja, a bolna krsta su kvrcnula. To se ne bi desilo pre deset godina. Više ne provodim dovoljno vremena u sedlu. Postajem mek. Mek, a ne star – govorim sebi. Tnota je sjahao kako bi mi pomogao da se spremim. Stariji je od mene i verujem da nikome ne bi unakazio lice mačem samo zato što je u borbi koristan koliko i šlem od voska. Pre bi povredio sebe nego nekog drugog, a sad mi je potrebna Nenina okorelost. Tnota je pregledao remenje mog grudnog oklopa i stavio fitilj u arkebuzu dok sam birao oružje iz arsenala na sedlu i opasivao se. Naoružao sam se kratkom sabljom i bodežom s dugim sečivom. U Jaruzi nema mesta da bih mlatio bilo čime što je duže od ruke. Silazio sam tamo pre nekoliko godina. Nije mnogo široka. Više liči na hodnik nego na dolinu.

Nen je izgledala prikladno zastrašujuće u pocrnelom oklopu. Tnota je kresnuo plamen i zapalio fitilj; arkebuze su sad spremne da izruče olovo. Ne nameravam da ih upotrebimo. Kuglica iz arkebuze može da napravi stvarno veliku štetu, ali možda ima skvimova u jaruzi, kao što je Nen rekla. Bilo šta može da vreba u mračnoj utrobi ukiseljene zemlje.

Što pre odsećemo glave pristalicama i krenemo natrag prema gradu, to bolje.

„Postoje samo tri izlaza iz Jaruge“, rekao sam. „Sećaš li se gde su ostali?“

Tnota je klimnuo glavom. Pokazao je ostala dva, prvi oko kilometar dalje, a drugi pola kilometra istočno.

„Dobro. Ako isteramo pristalice, uhvatite ih i sačekajte nas.“

„Lak poslić.“

„Sad je Tnota glavni“, povikao sam momcima. Skoro da su obratili pažnju. Ne shvatam kako li sam uspeo da okupim takvu beskorisnu gomilu kanalizacijskih pacova. Bez brendija, tridesetak kilometara duboko u Jadu i s četom štetočina za petama. U nekom trenutku je nešto u mom životu pošlo strahovito naopako.

Padina od klimavog kamenja i prastarih, okamenjenih panjeva vodi do pukotine. Nije lako nositi oružje i probijati se u prostoru širokom dva metra. Nije bilo mnogo svetlosti, tek toliko da vidimo kuda idemo. Trudili smo se da ne podižemo prašinu i budemo što tiši. Prašnjava jaruga je duboka. Verovatno zato neprijatelji vole da je koriste kao zborna mesto za uhode i pristalice. Naše patrole uglavnom ne zalaze tako duboko u Jad, gotovo izvan Dometa, a čak ni tad ne njuškaju po mraku. Čak i vojnici imaju toliko pameti.

Vazduh je bio hladan i suv, bez imalo vlage. Panjevi su štrčali iz kamenja oko nas. Pre nego što je Jad nastao, ovde je bila šuma stara hiljadu godina. Sad su ostali samo panjevi, suvi i sivi kao stare kosti. U Jadu nema vode, a ništa ne može da raste iz retkih masnih crnih bara.

„Moram da priznam nešto“, rekao sam.

„Odjednom si postao vernik?“, promrmljala je Nen.

„Teško.“

„Želeo si da ostanemo sami u mraku?“

„Malo verovatno.“ Obišao sam jedan veliki kamen. Međutim, previše sam se naslonio i raspao se kao kreda. Ništa ne opstaje u Jadu. „Sud plaća više nego što sam rekao. Ne mnogo, ali dovoljno da se zamislim.“

„Lagao si u vezi sa zaradom?“

„Naravno. Uvek lažem kad je reč o novcu.“

„Seronjo.“

„Aha. Nego, zapitao sam se nisu li mete više od pristalica?“

„Uhode?“

„Ne. Šta ako je ona Nevesta?“

„Nema Nevesta u Valengradu“, odgovorila je Nen, prebrzo da bi zvučala uverljivo. Još više smo se spustili i mreža žila iznad nas zaklonila je svetlost i vetar. Nen je dunula na fitilj kako se vrh ne bi ugasio. Odsjaj joj je obojio lice u crveno te je ličila na đavola. Miris sporogorećeg fitilja nalik zapaljenom drvetu, ali jetkom i kiselom, delovao je umirujuće u mraku.

„Oni hoće da tako mislimo“, odvratio sam. „Prošle godine su pronašli jednu u citadeli. Bila je velika, široka gotovo kao kuća. Zapalili su zgradu u kojoj je bila i tvrdili da je izbio požar.“

Nen je pokušala da frkne. Nije se rešila te navike. Zvuči čudno jer nema nos kroz koji će zvuk odjeknuti.

„Budalaština. Samo je neka debela stara kurva odbila pogrešnog oficira. Kreštavci se čudno ponašaju ako ih odbije prostitutka niskog porekla. Zapalio je javnu kuću iz pakosti pa našao izgovor.“

Nen veruje u ono što želi i neće prihvatiti ni trunku istine.

„Bilo kako bilo, ako je dole Nevesta, ne želim da joj ijedan muškarac priđe. Znaš šta bi moglo da se desi.“

„Zašto misliš da ćeš odoleti bolje od njih?“, pitala je. Spustio sam glas. Zvuk ne putuje daleko između krivudavih prolaza u jaruzi, ali obazrivost nije naodmet.

„Ne mislim da hoću. Samo verujem da ćeš je upucati u glavu umesto da obraćaš pažnju na mene.“

„Zar nisi rekao da joj ne unakazimo lice?“

Ozbiljno sam je pogledao iako je to bilo beskorisno u mraku.

„Ako je Nevesta, onda joj raznesi jebenu glavu. Jasno?“

„Jasno, kapetane Galharou, gospodine, razneću joj jebe-
nu glavu, gospodine. Mada bi to bila velika šteta. Toliki
posao ni zbog čega.“

„Slažem se, ali i to je bolje od druge mogućnosti. A dobi-
ćemo novac ako su obeleženi.“

Okliznuo sam se na kamenčić i Nen je ispružila ruku
da me pridrži. Kamenje je lupkalo dok je padalo niz usku
nizbrdicu. Oboje smo se ukočili. Ako su i dalje dole, onda
moramo da budemo pažljiviji. Pričanje skreće pažnju. Vre-
me je da umuknemo i saberemo se. Ispred nas je bila okuka.
Dok sam je obilazio, stavio sam kundak na rame. Samo
produžetak jaruge. Nastavili smo da se prikradamo. Dim se
polako vijao iza mene u mrtvom vazduhu. Nadam se da neće
lebdeti ispred nas i upozoriti je. Taj miris je prepoznatljiv.
Ako ona zaista jeste Nevesta, trebalo bi da je iznenadimo.

„Pogledaj“, prošaputa Nen. „Svetlost.“

Bledi veštački odsjaj fozgenske lampe iza sledeće okuke.
Prikrađao sam se na čvrstom kamenu onoliko gipko koliko
mi je građa dozvoljavala. Trebalo je da obraćam više pažnje
na časovima plesa. Nen se gipkije kretala, nešto u vezi s njom
podsetilo me je na ulične mačke, vitke, žilave i frktave. Obišla
je stenovitu okuku s podignutim oružjem.

Delom sam očekivao da će zapucati, ali ukopala se u
mestu. Brzo sam stao iza nje. Jaruga se proširila, ne mno-
go, ali četiri i po metra deluje prostrano kad si skučen pod
zemljom. Pristalice su napravile mali logor. Hrpa pohabane
stare ćebadi stajala je pored nekoliko grančica koje nisu
uspeli da ubace u vatru. Prazna boca ležala je izvrnuta. Sve-
tlost je dopirala iz male svetiljke u kojoj je fozgenska kugla
treperila. Baterijski kalem se gotovo istrošio.

Naš plen sedeo je s leđima uza zid. Ubijeni su. Nije bilo
sumnje u to. Oči su im bile iskolačene, a usta razjapljena.

Jedno do drugog, naslonjeni kao dve jezive lutke spremne da skoče. Da je živa, bila bi obična sredovečna žena smeđe kose koja je virila ispod bele kape i plavih očiju uokvirenih boricama. Skorela krv umrljala joj je lice i haljinu. Curila joj je iz nosa, ušiju i usta. I on je umro na isti način, a uniforma mu nije bila uprljana samo jadskom prašinom i znojem.

Da su živi, samo bih ih okrznuo pogledom. Međutim, nisam mogao da odvojim pogled od njihovih mrtvih tela.

Nelagoda je rasla, podizala se iz utrobe u grudima. Nije bilo vidljivih povreda, samo mnogo krvi. Odavno nisam video tako nešto. Stvorenja u Jadu su okrutna, ali ubijaju kao životinje. Ovo jeste krvavo, ali je uredno. Gotovo kao da su žrtve sedele i čekale da budu ubijene.

„Nešto ih je sredilo“, reče Nen. Svakako je nadarena da primeti ono što je očigledno.

„Ma nije valjda. Možda je još ovde.“ Nisam znao kakvo je to biće, dođavola, ali obavilo je posao umesto nas. Udahnulo sam dim koji se izvijao iz fitilja, nalazeći utehu u oporom vonju.

„Odavno je otišlo. Krv se osušila pre nekoliko sati.“

Nen je spustila arkebuzu. Sela je na veliki kamen i zagledala se u leševu s izrazom koji se retko javlja na onome što je ostalo od njenog lica. Nisam znao o čemu razmišlja. Nisam hteo ni da pitam. Pronašao sam jednu korpicu i pregledao njen sadržaj. Jednim delom sam se nadao da ću pronaći nešto što bih mogao da prodam maršalu ili sudovima kako bih izvukao još nešto iz ovoga. Imali su veoma malo. Nekoliko tegli usoljene ribe, nedovoljno novca za pristojnu dnevnicu. Nikakvih tajnih dokumenata, mapa neprijateljskih tunela, spiskova pristalica i uhoda u Valengradu. Ona je bila Talenat, radnica u fabrici fozgena, a on artiljerijski poručnik. Razlog zbog kojeg su ostavili čovečanstvo za sobom i pobjegli u Jad otišao je u grob s njima. A nagađam da stojimo na njemu.

Kakva šteta. Traćenje mog vremena, novca koji će mi sud dati, njihovih glupih života. Nisu poneli dovoljno vode da stignu do polovine Jada, a kamoli do kraljevstva iza njega. Jedno traćenje za drugim.

Vreme je da pokupimo glave i odemo odavde.

Utom sam ugledao nešto među prljavštinom i peskom na tlu i ukipio se. Zurio sam nekoliko trenutaka jer nisam mogao da se pomerim. Osluškiavao sam.

„Moramo da odemo odavde.“

„Šta je bilo?“ Nen je preturala po džepovima pokojnika.

„Moramo da idemo.“

Čula je strah u mom glasu. Okrenula je glavu i primetila stopu. Tako mala stvar. Ne bi trebalo toliko da nas prestravi. Nen se razrogačila.

„Odseci im glave“, prošaputao sam. „Brzo. Što jebeno brže možeš.“

Postoji mnogo gadnih stvorenja na svetu. Jedni su ljudi, a drugi žive u Jadu. Najgori dolaze iz mesta još dalje od Jada, daleko na istoku. Znam da je ta detinja stopa mogla da nastane slučajno, možda je samo trag u pesku. Ali je mogao da je ostavi i Ljubimac.

Disanje mi je postalo previše plitko. Znoj mi je curio niz vrat. Držao sam arkebuzu visoko i osluškivao kako bih čuo i najtiši šum. Čvrsto sam stezao pušku ne bi li prsti prestali da mi se tresu.

„Hajde, hajde“, prosiktao sam.

Nen je veoma efikasna i nije nameravala da se odrekne naše nagrade pošto je tri dana udisala jadsku prašinu. Izvadila je mač i prionula na posao kao kasapin. Stavio sam prst na okidač i proverio je li barutnjača spremna. U tišini jaruge sve je delovalo nepomično. Nen je sekla i testerisala, brzo i odlučno pomerila ruke. Ponovo sam prešao pogledom po

tlu, ali video sam samo jednu stopu. Upola manju od stope odraslog čoveka. Oboje pristalica imaju veća stopala.

„Nisi dovoljno brza“, prosiktao sam.

„Gotova sam“, odgovorila je. Cimmula je nagradu i oslobodila je hrskavice koja je prianjala. Moraće da se okupa. „Uvek su teže nego što očekujem.“ Podigla je glave da ih vidim. Ostale su neoštećene.

„Nemoj tako mahati njima. Imaj malo poštovanja.“

„Nemam nimalo poštovanja za pristalice“, odvrtila je Nen pa pljunula na muškarčevo obezglavljeno telo. „Toliko žele da se pridruže težacima. Zar misle da je tako teško biti čovek? Ophodiću se prema njima kao prema neljudskim bićima ako to žele.“

„Dosta je bilo. Hajdemo.“

Uvili smo glave u staro ćebe. Jeste da je krv stigla da se osuši, ali to ne znači da je ono što ih je koknulo otišlo daleko. Ispod oklopa mi se košulja natopila znojem.

Pošli smo istim putem prema izlazu iz jaruge, klizajući se po kamenju koje se pomeralo. Potreba da budemo nečujni borila se sa željom da što pre izađemo. Glave su poskakivale u sklepanom džaku koji sam okačio za opasač. Nen je bila u pravu, teške su, ali ipak smo brzo napredovali preko kamenja i suvih sivih panjeva. Osvrtao sam se celim putem i često hodao unatraske. Puls mi je jurio, osećao sam kiselinu u stomaku. Jednim delom sam očekivao da ćemo zateći unakažena tela kad izađemo. Podsećao sam se da se krv osušila. Ubica je obavio posao i otišao.

Moj strah je bio neosnovan. Kad smo se popeli, vukući džak s crvenim mrljama, moji seratorski vojnici su zaklicali.

„Je li sve u redu?“, pitao je Tnota. Nisam se obazirao na njegovo pitanje.

„Idemo“, naložio sam. „Osedlajte konje, pomerite te bedne jebene guzice. Pokret! Ko nije spreman za pola minuta, ostaje ovde.“

Dobro raspoloženje se raspršilo. Bili su jadna skupina, ali shvatili su da je hitno. Nen je skočila u sedlo. Moji ljudi nisu znali šta nas je prepalo, a nije ni bilo potrebe da saznaju.

„Misliš li da možemo stići do neke postaje Dometa večeras?“ , pitao sam Tnotu.

„To je malo verovatno. Teško je napraviti kurs, a udaljeni smo bar dvadeset pet standardnih kilometara. Crveni mesec se podiže i ometa normalne linije. Potreban mi je sat da osmislim dobar kurs ako hoćeš da idemo na zapad.“

„Moraće da sačeka.“

Održao sam reč, gurnuo stopala u uzengije i podbo konja. Cimao sam uzde i gledao prema zapadu sve dok Prašnjava jaruga nije nestala s vidika. Terao sam galopom sve dok konji nisu gotovo lipsali.

„Kapetane, moramo da se zaustavimo ili ću izgubiti sve orijentire za određivanje položaja“, navalio je Tnota. „Znaš šta će se desiti ako se izgubimo ovde. Moramo da stanemo.“

Nerado sam dozvolio da konji uspore pa se zaustavio četiri stotine metara dalje.

„Budi brz“, rekao sam. „Najbrži kurs do kuće.“

Nikad nije lako naći put u Jadu. Bez dobrog navigatora možeš da ideš tri dana u istom pravcu i onda otkriješ da si tamo odakle si i pošao. To je još jedan razlog što Tnotu nisam hteo da izložim opasnosti u jaruzi. Jedine nepromenljive u Jadu jesu tri meseca: crveni, zlatni i plavi. Nagađam da su previše daleko da bi otrovna magija koja izbija iz zemlje uticala na njih.

Stao sam uza stenu da pišam. Dok sam se zakopčavao, unutrašnja strana leve podlaktice mi je zabridela. Stegao sam

opasač i rekao sebi da umišljam. Ne. Svakako je toplija. Čak vruća. Prokletstvo. Nije ni vreme ni mesto za ovo.

Nisam razgovarao s Vranostopom pet godina. Jednim delom sam se pitao je li matora hulja zaboravila na mene. A sad kad je odlučio da stupi u vezu sa mnom, shvatio sam koliko je ta pomisao bila glupa. Ja sam njegov pion. Samo je čekao pravi trenutak da me pomeri.

Obišao sam dinu i podigao rukav. Na rukama imam mnogo tetovaža, uspomena u zelenoj, crnoj i plavoj boji. Jedna mala lobanja za svakog prijatelja koga sam izgubio u Dometu. Previše jebenih lobanja. Više se i ne sećam koja predstavlja koga. Uostalom, nisu se lobanje ugrejale. S unutrašnje strane podlaktice u moru grubih vojničkih tetovaža izdvaja se jedna veoma detaljno nacrtana vrana. Mastilo je ključalo i prskalo, postavši neprijatno vruće. Skinuo sam opasač i stegao ga oko nadlaktice kao podvesku. Iz iskustva sam znao da će mi biti potrebno.

„Hajde više“, promrsio sam kroz zube. „Završi već jednom.“

Meso se ispupčilo kao da nešto pokušava da izađe iz kože. Cela ruka mi se tresla, a drugi proboj zboleo je više od vreline. Para je izbijala iz mesa koje je crvenelo i gorelo. Lecnuo sam se, stegao zube i zažmurio dok mi se koža napinjala do granice pucanja. Utom sam osetio cepanje i izašla je vrana. To je jebeno velika ptica. Izašla je iz pokidanog tkiva, lepljiva i crvena kao novorođenče, skočila na stenu i zagledala se u mene crnim očima.

Stegao sam bradu od bola. Neću postići ništa ako pokažem slabost. Vranostop ionako nema saosećanja.

Poklonio sam se pred pticom. Bezimeni nisu bogovi, ali dovoljno su iznad ljudi da im ta razlika ništa ne znači, a i jedni i drugi vole da klečimo. Nema svrhe da progovorim. Vranostop me nikad nije slušao. Nemam pojma čuje li preko

ptice ili ona samo prenosi njegove poruke. Vrana je otvorila kljun i čuo sam njegov glas, režanje kao da mu je grlo puno šljunka i šljama. Zvuči kao da je pušio činiju belog lišća svakog dana otkako je rat počeo.

„GALHAROU“, zauriao je. Besno. „IDI U DVANAE-STU POSTAJU. POBRINI SE DA ONA PREŽIVI. NEMOJ DA ZABRLJAŠ.“

Lepljiva crvena vrana nakrivila je glavu pa se zagledala u tlo kao da je obična ptica koja traži crve. Možda to i postane čim prenese poruku. Nekoliko trenutaka kasnije se ukočila. Oči su joj planule, oblak dima izleteo joj je iz kljuna i srušila se na zemlju, mrtva. Obrisao sam krv s ruke. Rana je iščezla, ali bol je ostao. Tetovaža vrane ponovo je bila na mestu, bleđa kao starčevo mastilo. Ptica će s vremenom ponovo postati upadljiva.

„Promena plana“, rekao sam kad sam se vratio do čete. „Idemo u Dvanaestu postaju.“

Nekoliko njih me je zbunjeno pogledalo, ali niko se nije usprotivio. To je dobro. Mnogo je teže pozvati se na svoj položaj kad nemaš predstavu zašto to radiš.

Tnota je podigao pogled prema mesecima. Hladna plava Klada spustila se na horizont. Zbog bronzanih pukotina nebo je izgledalo kao da je isklesano od raznobojnih delova. Tnota je liznuo prst, proverio odakle duva vetar pa kleknuo i provukao prste kroz prašinu.

„Dvanaesta nije najbliža postaja, kapetane. Nećemo stići pre mraka“, rekao je. „Mogu da nas izvedem iz Jada pa da nastavimo na jug putem za snabdevanje.“

„Je li to najbrži put?“

„Najbrži je direktni. Ali, kao što sam rekao, nećemo izaći iz Jada pre mraka.“

„Najbržim putem, Tnota. Odužiću ti se ako budem držao pivo u ruci pre mraka.“

Tnota se široko osmehnuo. Stići ćemo.

Drugo poglavlje

Konji su bili na izmaku snaga, ali ne verujem da smo im naudili. Želeli su da izađu iz neprirodne tundre koliko i njihovi jahači. Pametne životinje.

Dok smo se približavali Dvanaestoj postaji, dva meseca su potonula ispod dva horizonta i samo je Kladin vitki safirni srp obasjavao noćno nebo. Tnota je našao čudnu, opasnu stazu kroz dine s visokom travom koja grize, ali izvukli smo žive glave. Jeste da nema ni trunku ratobornosti, ali stari druškan bi mogao da bude i maršalov navigator da nije toliki izrod. Ostavili smo režanje obojenog neba s bleštavim posekotinama boje bele bronzne za sobom i zašli u prirodnu noć zapadno od Jada.

Postaju je obasjavala šupljikava svetlost, dva fozgenska snopa lenjo su prelazila po prilazu. Jedan nas je uhvatio i pratio kako smo se približavali. Usamljeno, poluzainteresovano lice provirilo je s grudobrana. Utvrđenje je bilo uobičajenog oblika, isto kao i četrdesetak utvrda duž Dometa. Visoki kameni zidovi, veliki topovi, zastave, uski prozori, vonj đubriva. Sve što ide uz tvrđave.

„Kapa dvorske lude“, rekla je Nen dok smo prilazili. Izvio sam obrvu. Pokazala je naviše. „Uvek me na to podsećaju. Nosači projektora. Izgledaju kao četiri šiljka koja štrče iz kape dvorske lude.“ Pratio sam kuda upire prstom, visoko. S vrha srednjeg uporišta uzdizala su se četiri velika metalna držača, nakrivljene paukove noge od crnog gvožđa, osvetljene odozdo slabom žutom fozgenskom svetlošću. Čak su imali crne gvozdene kugle na vrhovima, šuplja zvona naspram crvenila neba.

„Ne verujem da projektori pričaju dobre šale“, primetio sam.

„Ne slažem se.“ Nen se široko osmehnula. Oči su joj veselo sijale kao mački koja je zarila kandže u miša. „Ima nešto smešno u vezi sa svim tim težacima koji dođu u Domet i pretvore se u pepeo. Računa li se to kao vic?“

„Ne. To samo znači da imaš izvitoperen smisao za humor. A sad umukni, moram da smislim šta da kažem zapovedniku postaje. I, jebote, prestani da žvaćeš to sranje.“

Nen nije obraćala pažnju na mene, već je nastavila da priča s klupkom crne smole u ustima. Kad toliko dugo jašeš pored nekoga a češće ste bili pijani nego trezni, onda moraš da istrpiš malo neposlušnosti. Neki misle da smo ljubavnici, kao da jedan ožiljak traži drugi. Ona tvrdi da je živa vatra u krevetu, ali nikad ne bih mogao da podnesem njeno pljuvanje kao ni potpuno neobaziranje na lepo ponašanje. Zbog njenog drvenog nosa nijedan je slikar ne bi zamolio da mu pozira, ali ni moj portret ne bi oborio dvorske dame s nogu. Udisao sam prašinu brojnih peščanih oluja, popio više alkohola nego većina muškaraca vode, a ako bi mi neko polaskao da imam bradu kao nakovanj, mogao bih da odgovorim samo kako je primila dovoljno udaraca. Mislim da mi je jasno zašto ljudi misle da bismo bili skladan par.

Morali smo da odjašemo do zapadne strane utvrđenja. Nijedna kapija nije okrenuta prema Jadu. Postaje Dometa su podignute kako bi istok ostao na istoku, straže protiv bića koja su nekad bila ljudska. Samo duše znaju šta su sad.

Stražar nas je odmerio kroz prozorče veličine glave na kapiji. Zevnuo je, dah mu se osećao na vino. Ali pečat koji sam pokazao izbrisao mu je drskost s lica. Reljefni gvozdeni disk otkrio mu je da sam iz Crnog krila. Državni čuvari reda ne vole red Crno krilo. Neki od njih nas doživljavaju kao lovce na glave, kako doslovno tako i u prenesenom značenju, a načuli su i glasine o nedužnim ljudima koji su optuženi i mučeni. Mrzeli su što ne moramo strogo da se pridržavamo propisa niti da se podvrgavamo muštranjima, pljuvali su i nazivali nas pacovima kad su mislili da ne čujemo. Ali najviše su se plašili da će jednog dana Crno krilo uperiti optužujući pogled bezdušnih očiju prema njima. Svako krije nešto.

„Znaš li ima li ovde uticajnih žena? Iz vojske? Plemkinja?“, pitao sam.

„Žao mi je, gospodine, mnogo mi je žao. Tek mi je počela smena. Mada ima nekih otmenih kočija u dvorištu. Verovatno pripadaju plemstvu.“

Namrštio sam se. Uniforma mu je bila izgužvana kao da ju je upravo navukao. Čak još nije zakopčao opasač. Izgleda da su merila mnogo opala otkako sam poslednji put bio ovde. Stari vojnik u meni probudio se posle godina prezira pa se brecnuo na njega.

„Budući da čuvaš kapiju postaje Dometa, zar ne bi trebalo da znaš ko je ovde, vodniče?“

Ogorčeno me je pogledao. Morao je da me pusti zbog mog pečata, ali ne dobija naređenja od mene niti mora da trpi moja sranja. Osim ako ne znam neku njegovu mračnu tajnu, što nije slučaj. Krivci su mnogo predusretljiviji.

„Slušajte, družo. Moj malac je cele noći bio budan zbog vlažnog kašlja. Verovatno neće preživeti nedelju i zbog toga mi je žena luda od tuge. Želite li da mi još više otežate? Onda se žalite šefu smene.“ Obratio se mojim ljudima. „Uđite. Naći ćete kantu kad prođete stražarnicu. Izbegavajte crveno pivo. Od njega je nekoliko vojnika dobilo sračku.“

Ostao sam na mestu, ali odlučio sam da ne pomenem kako je zabranjeno uvoditi decu u postaje Dometa. Verovatno mi ne bi pomoglo.

„Pokaži mi spisak skorašnjih dolazaka.“

Vodnik je slegnuo ramenima pa obavio ruke oko sebe kao da poručuje kako puštam hladan vazduh u utvrđenje i da bi trebalo da zatvori kapiju. Uzeo sam dnevnik i prelistao ga.

Ko god da je došao onim kočijama, nisu ga upisali. Dnevnik je u najboljem slučaju mutan. Pregledao sam potpise nedavnih pridošlica. Nisam tragao samo za damom o kojoj je Vranostop govorio. Mislio sam da ću prepoznati Maldonov potpis jer mu je rukopis užasan, ali zavedeni su samo karavani što vrše isporuku, smene straže i povremene prostitutke koje su dolazile i odlazile poslednja dva meseca.

Glek Maldon je bio dobar prijatelj i jak saveznik dok mu magija nije popila mozak. Dobar čovek, onoliko koliko se neko kome je posao ubijanje može nazvati dobrim. Kao artiljerac često je jahao sa mnom. A onda je počeo da laje na mesec pa su ga zatvorili u ludaru, ali Tkalcu moćnom poput Maldona zidovi nisu velika prepreka. Oslobodio se. Sad je na slobodi i opasan. Ionako je mogućnost da ga pronađem u dnevniku bila neznatna. Ipak sam pitao vodnika.

„Je li ušao jedan visok čovek? Ima pedesetak godina i smeđu kosu prosedu na slepoočnicama.“

„Ne mogu reći da sam video takvog. Ima li taj čovek ime?“

„Glek Maldon. Tkalac iz Valengrada. Verovatno je zvučao kao da je malo ćaknut.“

Vodnik je odmahnuo glavom i uzeo mi dnevnik kao da listanjem kršim pravila.

„Ovde nema vračeva. Već dugo je tako.“

Zahvalio sam mu iako nisam osećao zahvalnost. Ne postoji nijedan razlog da Maldon dođe ovamo osim što je na jugu, jug je pravac a svaki pravac je bolji nego da bude tamo gde bi trebalo: zatvoren u ludnici u Valengradu. Izbacio sam ga iz glave. Maldon se krije. Nedostaje mi.

Kapija se uz tresak zatvorila iza mene i vodnik je počeo da okreće tešku polugu kako bi polako spustio rešetku. Nikad nisam voleo da budem zaključan negde.

„Hoćete li da mi kupite ovakva otmena kola, kapetane?“ Nen se široko osmehnula i pokazala konjušnicu. Videla je kočiju s točkovima povezanim čeličnim žicama, kočiju kakve uglavnom koriste iste one dvorske dame koje bi moj portret odbio. Takvi točkovi su namenjeni dobro popločanim gradskim bulevarima i izgledali su kao da im je potrebna popravka posle truckanja po loše održavanim pograničnim drumovima. Kočija je ofarbana u plavo sa zlatnim ukrasima te je njen vlasnik sigurno pripadnik plemstva. Verovatno žena zbog koje me je Vranostop poslao ovamo.

„Kad počneš da slušaš moja naređenja, počecu da ti kupujem lepe stvari“, odgovorio sam ratnici.

„Pitam se šta li dovodi krem u Dvanaestu postaju“, reče ona. „Ovde nema ničega za plemstvo.“ Nen ne voli snobove, baš kao ni ja.

„Ovde nema ničega ni za koga“, istakao sam. „Hrana je šugava, kreveti su još šugaviji i osetiš zebnju čim pogledaš na istok. Nevolja je u tome što imaš sve manje pameti što si

višeg roda. Verovatno je to neka budala koja hoće da dobije položaj i iskusi život na granici. Jedan dobar pogled izvan Dometa i nagoveštaj Jada biće dovoljni da je pošalju tamo odakle je i došla.“

Nen uvek uživa kad olajavam elitu. Nemam ništa lepo da kažem o tim ljudima. Moja iskustva s vladajućim staležom nisu ništa bolja od njenih.

Raspustio sam družinu. Pronaći će neko otvoreno bure i piti dok ubijaju vreme pevanjem bez sluha, kartanjem i gubljenjem novca. Zabole me sve dok ne izazovu kavgu ili ne ukradu nešto. Otišli su da alkoholom umanje drhtavicu izazvanu Jadom. Drhtanje počne čim se udaljiš od rascepljenog neba. Nagađam da magija koju tamo pokupimo mora nekako da izađe iz tela i da se to postiže drhtavicom, ali to je samo pretpostavka. Bezimeni nam nikad nisu otkrili zašto njihova magija tako utiče na nas, a mi nismo imali petlje da pitamo.

Vranostop je kriv za Jad, ako uopšte vredi kriviti nekoga kao što je on. Prekori kukavnih smrtnika ne dopiru do njega i ostalih Bezimenih. Neki ljudi su im posvetili kultove kao da su bogovi, ali ako je Vranostop bog, onda stvaranje ne vredi ni pišljivog boba. Bezimeni već dva veka ratuju protiv Dubokih kraljeva i njihovog kraljevstva Stare Dodžare, a šta je postignuto za to vreme? Mnogo suza i mnoštvo požutelih kostiju ispod peska Jada. Uspeli smo da postignemo primirje, ne čak ni mir – a u središnjim državama i ne shvataju da jedino Motor i postaje Dometa pružaju kakvu-takvu zaštitu od Dubokih kraljeva. Ne znaju koliko smo blizu vešala, koliko nam se omča stegla oko vrata. Ali moj gospodar ne može podneti poraz, čak i kad bi morao da žrtvuje poslednjeg muškarca, ženu i dete u Dortmundu. To bi i uradio. Dokazao je to kad je kao poslednji adut razneo Jad.

Mali odred službenika, činovnika i poslužitelja isprečio mi se na putu i ponavljao da je zapovednik zauzet. Nisam se obazirao na njihova protivljenja, već sam se probijao između birokrata koje su zamuckivale. Ovo je hitno s obzirom na to da mi se Vranostop direktno obratio. Bezimeni ne traće ni trunku moći ako nije reč o nečemu važnom. Čuvaju snagu više od zlata. Stigao sam do zapovednikovih odaja, ali tad me je nekoliko vojnika zaustavilo i zapretilo da će me baciti u lance. Zarežao sam. Zbog toga se nisam osetio bolje niti sam ih naterao da me puste.

Crno krilo je malo udruženje, ako se uopšte može tako nazvati. Nismo usklađeni niti imamo isti zadatak. Znam imena još sedmorice kapetana, ali tri su lažna i nemam predstavu gde se ijedan od tih ljudi nalazi. Mi smo produžene ruke, oči i snagatori Vranostopa. Kao operativci koji obavljaju tihe naloge Bezimenih – kad se sete da ih izdaju – istovremeno se nalazimo ispod i iznad vojnika. Pet godina nisam dobio nijedno pravo naređenje. Mogao sam da radim šta hoću sa sredstvima koja uspem da sakupim. Ljudi koje sam odveo u Jad unajmljeni su i nisu mnogo bolji od plaćenika. Verovatno su i gori. Ovi činovnici bi trebalo da spadaju s nogu kako bi mi izašli u susret, ali strah od Crnog krila je iščileo jer je Vranostop dugo odsutan.

On se vratio. A oni će se ponovo plašiti.

„Šta radi, dođavola, ako ne smemo da ga prekinemo?“, pitao sam.

„Jesi li video one kočije ispred?“, odvratio je kapetan, koji se nije ni lecnuo. Nosio je toliko čistu uniformu da je izgledalo kao da nikad ne izlazi iz sobe. „Zapovednik je s nekom pakosnicom koja već dva sata pravi pometnju. Ona je Tkalja visokog roda, sestra jednog grofa. U srodstvu je s kneževnom Herono.“ Ispitivački me je odmerio. Jeste da

nosim crna krila na ramenu, ali pokrila ih je prašina posle tri dana jahanja. Sav sam pokriven prašinom i osušenim znojem. Verovatno mi i dah zaudara na sladić koji sam tamo žvakao. Kapetan je pristao da pošalje nekoga po mene čim zapovednik završi s damom. Predložio je i da se okupam pre nego što se vidim s njim. Odgovorio sam mu da taj predlog nabije na jedno mesto.

Psovke na stranu, neću uspeti da doprem do zapovednika ako ne polomim nekoliko glava, a čak ni naređenje Vranostopa nije dozvola da bijem ljude kad sam loše volje. Ako je njegova tajanstvena žena sa zapovednikom, onda je zasad sigurna.

„Ko je ta plemkinja?“, pitao sam.

„Nisam je nikad video.“ Iako kapetan nije bio raspoložen da priča sa mnom, uživao je u tome što zna više od mene. Slegnuo je ramenima. „Čini mi se da se zove gospa Tanza.“

To ime me je tresnulo kao malj u grudima. Umalo se nisam zateturao. Progutao sam knedlu i pokušao da se priberem.

„Ezabet Tanza? Mojih godina, tamne kose?“

„Tako se zove. Nemam predstavu kako izgleda. Nosi veo, kao što rade na jugu.“

Stigla me je drhtavica Jada. Ubeđivao sam se da je reč samo o tome i ni o čemu drugom. Zamolio sam intendanta za sladić – bolje sprečava drhtavicu od piva – pa pošao prema krovu, žvačući koren. Sladić, pola boce brendija i hladni noćni vazduh, sve to zajedno mora da savlada treskavicu.

Krenuo sam gore, uvek je bolje biti na visokom mestu kad moraš da razbistriš glavu. Svetlost u staklenim cevima bila je upola slabija na gornjim spratovima, pa su stepeništa i hodnike ispunjavale tužne senke. Neki knez otaljava obaveze. U današnje vreme troše srebro na svilu i vinograde, mermerne palate i udovoljavanje konkubinama umesto da

održavaju postaje koje su im poverene. Sećanje je kratkog veka. Daleko od granice lako se zaboravlja da želja neprijatelja da nas istrebi nije oslabila samo zato što nas štiti Nalov Motor. Nikad nismo porazili Duboke kraljeve, nismo bili ni blizu tome. Oni su uragan, a mi smo našli suncobran. Osamdeset godina pat-pozicije ne znači im ništa budući da su bili stoletni mnogo pre nego što im je pogled pao na našu zemlju.

Prošao sam pored širokih lučnih dvokrilnih vrata. Preko njih su stajali teški crni gvozdeni lanci, obezbeđeni debelim katancima. Zastao sam, stari nagon zapovednika naterao me je da se zaustavim. To je štab iz kojeg se aktiviraju projektori Nalovog Motora – koje je Nen nazvala šiljcima na kapi dvorske lude. Tanak sloj prašine pokrivao je lanac. Niko nije nauljio mašinu već neko vreme. Samo nas Nalov Motor može odbraniti ako težaci ili njihovi gospodari ponovo napadnu. Svako dete to zna.

U vreme mog čukundede, kad su dodžarske legije i Duboki kraljevi pobednički marširali na devet preostalih slobodnih gradova, Vranostop je oslobodio Srce praznine. To je bilo oružje ili događaj. Možda i vradžbina, đavo će znati. Neke stvari ne želiš nikad da saznaš. Šta god da je, bilo je strahovito. Oružje kakvo svet nije video ranije a ni posle toga, hvala dušama. Srcem praznine je zbrisao Jad s lica zemlje. Napravio je pukotine na nebu i zagušio zemlju otrovnim pepelom. Brda su gorela, polja su ključala a reke su se pretvorile u kamen. Držali smo gradove Adrogorsk i Klir, ali su se ti centri nauke i kulture u tom gromoglasnom trenutku pretvorili u kolateralnu štetu usred oluje nesputane moći. Izgoreli su i istopili se, a njihovi stanovnici su se ugljenisali. Duboki kraljevi su se pokolebali. Taj napad ih je ranio, ali ne i porazio. Kad su obnovili snage, rat se nastavio na onome

što je ostalo od Jada. Duboki kraljevi su poslali nebrojene legije na naše desetkovane vojnike. Ne bismo odoleli. Ali životi čitavog pokolenja mladih muškaraca i žena kupili su dovoljno vremena da Nal, još jedan Bezimeni, podigne Motor duž granice. Motor je uništio kralja Nivijasa i ponovo odbio težake. Pat-pozicija. Motor i postaje obezbeđuju svojevrсни mir; naši pripravnici zapovednici iz tih zabačenih kontrolnih punktova mogu da aktiviraju Motor ako Duboki kraljevi ikad ponovo pošalju snage u Domet. Pokušali su još jednom, mnogo pre nego što sam se rodio. Motor je napravio nove krateru u Jadu. Posle toga nisu ponovo pokušavali. A sad je Motor prašnjav i zaboravljen. Zapovednik postaje je budala zato što ga ne održava. Ne smeš prestati da nosiš kamenje samo zato što se vuk plaši tvoje pračke.

Zapovednik mi se već zamerio zato što me nije odmah primio, a postajao sam sve natmureniji. Kad se vratim u Valengrad, prijaviću njegov nemar maršalu. Niko ne voli cinkaroše, ali još bi manje voleli da težaci zavladaju gradovima. Zapovednik postaje je budala. To je sitna osveta zato što me je naterao da čekam, ali što sam stariji, sve sam sitničaviji i sve manje hajem za to.

Udisao sam noćni vazduh na grudobranima i otpijao tople gutljaje iz boce. Poželeo sam da sam dao manje novca za bolje piće. Sunce je zašlo i noć je bila hladna i tamna pod oštrom plavom svetlošću Klade. Iz Jada je povremeno dopiralo pucketanje kako se tlo pomeralo i jaukalo. Svetlost što je bleдела otkrivala je rubove većih kratera, svedočanstva razorne moći koju Motor može da oslobodi na vojsku dovoljno glupu da uđe u Domet. Stogodišnji rat se završio ovde, na ovoj liniji utvrđenja. Eksplozije koje su dovele do nerešenog ishoda ostavile su ožiljke duboko u zemlji. Ništa se nije kretalo na otrovnom jadskom tlu.

Jesi li tamo, Gleče?, zapitao sam se. *Tamo negde? Jesi li toliko poludeo?* Ono pameti što mi je preostalo, kojom sam izvukao živu glavu u Adrogorsku i zadržao je na ramenima više od dve decenije dok sam jahao po Jadu, poručivalo mi je da se obraćam pokojniku. Glek Maldon je postao čudan, možda je stvarno i poludeo. To se povremeno dešava Tkalcima. Bio je dobar čovek, koliko vračevi već mogu biti. Nije otišao na sever, a ni na zapad. Jug je delovao malo verovatno. Pogledao sam mnoštvo tetoviranih lobanja na levoj ruci i izabrao jedno mesto po kojem ću ga se sećati.

Ezabet jebena Tanza. Tu uspomenu nisam hteo da budim. Prošle su decenije otkako sam prvi put sedeo za stolom naspram nje. Otada sam pokušavao da izbrišem sećanje na nju. Njeno ime me i dalje pogađa pravo u jaja čak i posle dvadeset godina, žene, dece i dugog prikradanja po košmarnoj pustoši iza mene. Bio sam siguran da ću morati da je ispratim do Valengrada. Da verujem kako je Vranostop sposoban za bilo kakvo ljudsko osećanje, pomislio bih da je ovo jebena bolesna šala.

Iz kantine se čula pijana pesma. Vojnici koji nisu na dužnosti pevali su o mornaru koji je ostavio koščatu curu pa se udavio. Daleko smo od mora.

Pripalio sam debelu cigaru, povukao pa izduvao oblak dima. Pij. Puši. Žvaći koren sladića. Zaboravi. Završena, daleka, gorka uspomena na nešto što se nikad nije desilo. Otada nisam čuo ni reč o njoj. Verovatno ima muža. Decu. Nemam predstavu šta traži u postaji Dometa. Nisam ni pokušao da shvatim.

Tužno je što me ona verovatno neće prepoznati. Dvadeset godina. Drugo ime. Polomljen nos, ožiljci po obrazima i bradi. Svakako ne bi mogla da zamisli kako se onaj momak u svili i karnerima bavi ovako usranim poslom. Bacio sam opušk preko zida i otpio još jedan gutljaj.

Pogledao sam u dvorište. Stražar na kapiji je zevnuo pa se protegao. Ostaci toplote letnje večeri uspinjali su se te je prebacio ćebe preko ramena. Pevanje je postalo glasnije a falširanje još gore, što je neverovatno. Stražar je seo na stoličicu i zadrhtao. Usamljeni, dosadni posao u hladnoj noći. Da sam na njegovom mestu, napio bih se. Ili bih zaspao. Verovatno bih uradio i jedno i drugo.

Jedno malo dete je izašlo iz uporišta i zakotrljalo omanje bure prema stražaru. Zapitao sam se je li to ono koje je na samrti. Ne izgleda kao da umire ako ima dovoljno snage da gura bure, koje deluje teško. Moram da prijavim i prisustvo dece. Postaje Dometa trebalo bi da budu vojni položaji, ali ljudi su se opustili s godinama. Prvo su počeli da puštaju kurve u utvrde, potom su kurve postale supruge, a i prostitutke i žene rađale su decu pa su se Nalove postaje pretvorile u male zajednice. Zar je zaista prošlo toliko vremena otkako smo se borili protiv težaka u Jadu? Meni ne izgleda tako.

Stražar je ustao i pogledao dete koje se zaustavilo nekoliko koraka dalje. Neznatno se ukočio. Dete je progovorilo i pokazalo na bure. Vodnik se stresao pa pogledao bure. Zatim ga je podigao i spustio pored rešetke. Pri slaboj svetlosti iznad kapije, video sam kako mu nešto crveno curi niz lice. Krvario je iz nosa, oka, uva. Udario je bure kako bi ga polomio i crni pesak mu se rasuo preko stopala. Zinuo je kad mu je crvena tečnost potekla niz grudi pa u eksplozivni prah.

Naježio sam se od saznanja. Dete – Ljubimac – otrča dalje. I ja sam potrčao jer je vodnik podigao ruke i razbio svetiljku. Varnice su poletele oko njega nalik blistavom pljusk. Padale su gotovo lenjo, bele i lepe.

Pokrio sam uši.

Kapija je eksplodirala.

Treće poglavlje

Iako sam pokrio uši, prasak je bio zaglušujući. Zateturao sam se od talasa vazduha koji je pokuljao sve do grudobrana. Zvuk se i dalje prelamao, senka nečeg strahovitog što se povlači u tišinu.

Nekoliko trenutaka se niko na grudobranu nije pomerao, a onda smo se trgli kao da nam je neko udahnuo život.

Jedan stražar je pojurio do poluge za uzbunjivanje na zidu i počeo da je okreće. Rđa je otpadala dok se mučio s polugom, ali fozgen je ipak zaprštao i onda je sirena zaurkala širom Dvanaeste postaje. Njegov drug je potrčao prema stepenicama, ostavivši oružje za sobom. Prišao sam i podigao arkebuzu.

„Barut i punjenje?“, povikao sam vojniku koji je okretao polugu. Sve je izgledalo mutno i udaljeno. Vojnik je pozeleneo pa prebledeo, premlad za vojsku. Načas je prestao da okreće ručicu kako bi skinuo fišekliju koja mu je visila oko vrata i dobacio mi je.

Ispod sebe sam video kako je mali gad izašao da pogleda svoje delo. Izgledao je kao desetogodišnji dečak, ali mogao je biti mnogo stariji. Široko se osmehnuo pri pogledu na

iskrivljenu rešetku i ostatke polomljenog drveta koji su visili s iskrivljenih šarki. Plamen mu je bacao pakleni odsjaj na lice.

Brzo sam napunio oružje. Iscepao sam fišekliju i istresao sadržaj u barutnjaču. Zatim sam ubacio olovnu kuglicu u cev, sipao barut, pljunuo papir i tresnuo kundak kako bi sve došlo na mesto. Slomio sam svetiljku kako bi navala fozgena zapalila fitilj. Predugo, predugo je trebalo da se razgori. Presporo. Dete je nestalo. To ne znači da nisam imao u koga da pucam.

Težaci su ušli na kapiju. Opremljeni za rat, tupih očiju na licima bez noseva, držali su spremna koplja i podignute štitove. Predvodio ih je kapetan isprskan tamnocrvenim šarama koje su ga izdvajale. Usporio je kad su prošli kroz plamen i dim. Očekivali su otpor. Ovo je ipak postaja Dometta. Trebalo bi da bude vojnika. Trebalo bi da postoji kakva-takva odbrana. A oni su zauzeli kapiju bez borbe. Koliko god mu lice bilo bezizrazno, video sam da je zbunjen.

Očekivali su borbu. Daću im je.

Naciljao sam nisko jer sam hteo da ga pogodim u glavu, a znao sam da će mi zbog trzaja ruka poleteti naviše. Uzdahnuo sam, pomolio se i stisnuo obarač.

Oružje opali uz riku i oblak dima kao da je zmaj. Rasterao sam ga rukom da vidim koliko sam štete uspeo da napravim. Dobro sam pogodio; težački vođa se teturao s rupom u grudima i još većim otvorom veličine pesnice na leđima. Rebra su mu štrčala, a delići crvenih kostiju rasuli su se po dvorištu. Jeste da se sporo puni, ali arkebuza svakako pravi dobre rupe. Težak se teturao još nekoliko koraka pa se srušio uza zid. Ostali su me ugledali i podigli lukove. Pet-šest strela je fijuknulo. Bacio sam se na tlo pa su mi proletele iznad glave, ali prebledeli vojnik je zacvileo i pao. Strela mu je prošla kroz nogu.